

Dosarul nr. 3ra-1106/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Ciocana (jud. N. Lupașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

3 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Dumitru Visternicean

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Leonid Demidov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 18 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana

constată:

La 23 august 2017, Leonid Demidov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că din anul 1982 până în 2015 a activat în organele procuraturii în diferite funcții, având o vechime în muncă de procuror 33 ani. Astfel, începând cu 23 iulie 2005, la atingerea vârstei de 50 de ani, în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar de procuror, potrivit funcției deținute, cu respectarea principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară al salariului lunar al procurorului în exercițiul funcției respective.

A reiterat că, conform prevederilor art. 34 alin. (6) din Legea nr. 118-XV, procurorii pensionați beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care l-a dobândit și reclamantul la 23 iulie 2005.

A relatat că până la sfârșitul anului 2011, a beneficiat de dreptul la recalcularea pensiei conform salariului șefului Direcției exercitare urmărire penală a Procuraturii Generale.

Prin Legea nr. 37 din 7 martie 2013 „pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 „Cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar”, salariul procurorului a fost majorat cu 35%, care se efectuează începând cu 1 ianuarie 2013 (Monitorul Oficial nr. 69 - 74 art. 225).

Conform prevederilor art. 60 alin. (2), (3) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 „Cu privire la Procuratura”, salariul procurorului reprezintă 90% din: a) salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție, în cazul procurorului din Procuratura Generală. Pentru exercitarea funcțiilor de conducere, procurorul beneficiază de un spor, calculat în raport procentual față de salariul său de funcție: c) 12% - pentru exercitarea funcției de procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale.

Potrivit art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului.

A invocat că Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate nu a efectuat recalcularea pensiei din anul 2012, lipsindu-i de dreptul de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

A relevat că la 5 iulie 2017, s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă întru restabilirea dreptului său de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-1288/17 din 7 august 2017, i-a fost refuzat în admiterea cerințelor, argumentând că la momentul actual, dreptul la pensie al procurorului nu poate fi recalculat din motivul că conform prevederilor art. 46² alin. (1) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, asiguratul care a atins vârsta menționată la alin. (2) și confirmă stagiul de cotizare prevăzut la alin. (3), din care cel puțin 15 ani în funcția de procuror, are dreptul la pensie în proporție de 75% din suma tuturor plăților lunare asigurate ale procurorului în exercițiu în ultima funcție deținută, iar conform prevederilor art. 33 din aceeași lege reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:

a) apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie.

Consideră decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-1288/17 din 7 august 2017 drept ilegală și pasibilă de a fi anulată cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita pensia conform cerințelor formulate, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale la examinarea cerințelor prelabile nu a determinat corect raportul juridic în cauză, circumstanțe importante pentru soluționarea litigiului nu au fost luate în considerație.

A menționat că conform prevederilor Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legii

nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, dânsul în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător, prevederi care sunt prevăzute și în Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură și Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură.

La rândul său, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a statuat că stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Aceeași instanță de jurisdicție constituțională, a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului.

Totodată, Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că quantumul pensiei, stabilite printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixe, nu poate fi suspendată prin act normativ adoptat ulterior.

A menționat și Hotărârea nr. 27 a Curții Constituționale din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, prin care au fost declarate neconstituționale art. II și punctele 7 și 9 la art. III din Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea referitoare la art. 46¹ din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care face referire la modificarea art. 26, 32, 32¹, 32², 32³, 33 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

A remarcat că modificările la normele date au fost declarate neconstituționale integral, prevederi care nu se mai aplică nici pentru procurorii pensionați până 9 iunie 2011, relatând că a fost pensionat în anul 2005.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166, 167, 267, 268 CPC, art. 3 alin. (1) lit. a), b), c), art. 5 lit. a), art. 11, art. 16 alin. (1) și (3), art. 17 alin. (1) lit. a), art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, Legea nr. 902 din 29 iunie 1992 cu privire la Procuratură, Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, Legea nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, hotărârile Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, nr. 9 din 30 martie 2004 și nr. 27 din 20 decembrie 2011.

A solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegală decizia nr. D-1288/17 din 7 august 2017 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, repunerea în drepturile lezate, obligarea de a recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă,

începând cu data de 1 ianuarie 2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat șefului Direcției exercitare urmăririi penale a Procuraturii Generale, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea să fie efectuată de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și va fie efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost considerat neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-1288/17 din 7 august 2017.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Leonid Demidov pensia pentru vechimea în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat șefului Direcției exercitare urmăririi penale a Procuraturii Generale.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Leonid Demidov pensia pentru vechimea în muncă ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începând cu 5 aprilie 2013.

Pretenția lui Leonid Demidov către Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție începând cu 1 ianuarie 2013 a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, menținută hotărârea din 18 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana.

La 19 iunie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ca ilegală și neîntemeiată, menționând că la emiterea acesteia instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material.

A remarcat că prin Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003 a fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr. 902 din 29 ianuarie 1992, iar odată cu abrogarea acesteia, reglementările legale ce țin de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua lege cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003.

A menționat că prevederile art. 34 alin. (6) din Legea nr. 118 din 14 martie 2003, prevedeau că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Ulterior, prin Legea cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din

14martei 2003, iar reglementările legale ce țin de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua Lege cu privire la Procuratură.

Potrivit art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, a fost indicat că „procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele procuraturii.

Prin prevederile art. VIII din Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alin. (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) art.73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 au fost abrogate.

Astfel, noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare la 1 iulie 2011, prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, dar nu prevede că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

A relevat că începând cu 1 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 14 octombrie 1998.

A menționat că noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituie echitabilă în acest sens prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 1 aprilie, precum prevede art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Instanța de fond și de apel practic au asimilat funcția de procuror cu cea de judecător. Or, drepturile și obligațiile procurorilor, inclusiv protecția socială din partea statului a acestora a fost legiferată separat de cea a magistraților. Însă, prin Legea nr. 56 din 9 iunie 2011, legislatorul a dispus înlocuirea dreptului la recalcularea pensiei de procuror cu dreptul la indexare anuală a acestei prestații sociale.

A menționat că sunt neîntemeiate alegațiile lui Leonid Demidov precum că i-au fost încălcate drepturile sociale cu conținut patrimonial (dreptul de proprietate), pentru că noile prevederi legale nu l-au lipsit de dreptul la pensie și nici nu i-au redus quantumul pensiei, ci doar s-a instituit o nouă modalitate de ajustare a acesteia.

A evidențiat că Leonid Demidov devenind pensionar în anul 2005 până în anul 2011, a beneficiat de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, deoarece legea prevedea această recalculare, însă începând cu data de 1 iulie 2011, nu mai prevede recalcularea pensiei, prin urmare relațiile beneficiarului de pensie în raport cu Casa Națională de Asigurări Sociale, din 2011 până în prezent, cad sub guvernarea legii noi, deoarece sunt relații în curs de realizare și urmează să fie guvernate de legile în vigoare la momentul realizării.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 5 iunie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 107),

însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 iunie 2018 împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean